

19. 1. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Informace pro plátce DPH o nových povinnostech po vstupu ČR do EU

V souvislosti s připravovaným vstupem do Evropské unie musí Česká republika jako budoucí členský stát přizpůsobit svůj daňový systém principům stanoveným právní úpravou Evropských společenství. Jednou z oblastí, které se tato změna dotkne, je režim daně z přidané hodnoty uplatňovaný u plnění uskutečňovaných mezi osobami registrovanými k této dani v členských státech EU.

Podle nově navrhovaného zákona o dani z přidané hodnoty, který by měl vstoupit v platnost a účinnost nejpozději dnem vstupu České republiky do Evropské unie, bude ve vztahu k pořizovatelům zboží z členských států Evropské unie dnešní pojem "vývoz zboží" nahrazen termínem **"dodání zboží do jiného členského státu"**, neboli tzv. "intra-komunitární plnění".

Tato dodání nebudou zdaňována daní na výstupu, budou považována za **osvobozená zdanitelná plnění s nárokem na odpočet, a to pouze v případě, že pořizovatel zboží je v jiném členském státě Evropské unie registrován k dani z přidané hodnoty**, tzn., že mu bylo přiděleno daňové identifikační číslo (DIČ) pro účely DPH. Pro uplatnění nároku na osvobození pak bude prodávající subjekt povinen uvést a zkontrolovat platnost DIČ svého zákazníka, které mu bylo vydáno v jiné členské zemi Evropské unie. Při dodání zboží do třetích zemí mimo území Evropské unie bude zachována stávající právní úprava vývozu zboží.

Obecně lze tedy načrtnout tři základní situace uplatňování DPH při dodání zboží mimo území ČR¹ :

- 1. dodání zboží do jiného členského státu osobě, která je registrovaná k DPH v jiném členském státě**

ČR (členský stát EU)	->	Stát pořizovatele - členský stát EU
plátce DPH		osoba registrovaná k DPH

Při dodání zboží plátcí DPH jiného členského státu se jedná o osvobozené zdanitelné plnění s nárokem na odpočet DPH. Český plátce tak bude dodávat zboží za ceny bez daně a tyto transakce deklaruje ve svém přiznání k DPH jako „intra-komunitární plnění“. O jednotlivých intra-komunitárních plněních informuje ve svém souhrnném hlášení (viz dále).

Pořizovatel zboží, který je plátcem DPH v jiné členské zemi, je pak povinen toto zboží řádně přiznat a zdanit ve své zemi v rámci podávaného přiznání k DPH.

2. dodání zboží do jiného členského státu osobě, která není registrovaná k DPH v jiném členském státě

ČR (členský stát EU) -> Stát pořizovatele – členský stát EU

plátce DPH

osoba neregistrována k DPH

Při dodání zboží neplátcí DPH jiného členského státu se jedná o běžné zdanitelné plnění, tj. transakce podléhá zdanění v zemi dodavatele zboží.

Český plátce tak bude dodávat zboží přímo za ceny s DPH a tyto transakce řádně přizná a zdaní v rámci svého přiznání k DPH

3. vývoz zboží

ČR (členský stát EU) -> Stát pořizovatele – tzv. 3 země mimo EU

plátce DPH

plátce či neplátce DPH

Při dodání zboží do nečlenského státu EU, se jedná o osvobozené zdanitelné plnění s nárokem na odpočet DPH, bez ohledu na to, zda-li je pořizovatel zboží ve své zemi registrován k DPH či naopak. Transakce pak podléhá zdanění v zemi pořizovatele zboží.

Český plátce bude dodávat zboží za ceny bez daně a transakce deklaruje ve svém přiznání k DPH jako vývoz zboží. Nárok na osvobození bude dále prokazován na základě potvrzené celní deklarace. Pořizovatel zboží sídlící v zemi mimo EU, plátce či neplátce DPH, je pak toto zboží povinen řádně zdanit ve své zemi při přechodu státní hranice v závislosti na tamější právní úpravě.

¹ Vedle zmíněných obecných pravidel však existují výjimky, kdy ve specifických případech dochází k odlišnému systému zdanění.

System VIES

V rámci správy DPH u intra-komunitárních plnění bude nutno řešit otázku prokazování nároku na výše zmíněné osvobození, tj. zda zboží skutečně opustilo území státu a nebylo v tuzemsku prodáno za ceny bez daně.

V současné době je umožněna kontrola uplatňování osvobození od DPH při vývozu a zdanění DPH při dovozu prostřednictvím existence národních hranic. Nárok na osvobození od DPH se prokazuje celními doklady obsahujícími potvrzení o vývozu.

V okamžiku vstupu ČR do Evropské unie bude naše země začleněna do *Jednotného vnitřního trhu* spojeného s volným pohybem zboží, služeb, kapitálu a pracovních sil, který byl mezi členskými státy Evropské unie vytvořen 1.1.1993. Odbouráním vnitřních hranic a hraničních kontrol za podmínek zmíněného režimu osvobození mohlo docházet k výraznému nárůstu daňových úniků. Z tohoto důvodu byly členské státy EU nuceny zavést **nové postupy umožňující kontrolu uplatňování nároku na osvobození od DPH při dodání zboží do jiného členského státu.**

Za tímto účelem byl v rámci Evropské unie vytvořen **komunitární systém výměny informací v oblasti DPH, který prostřednictvím elektronického systému VIES** (VAT Information Exchange System) umožňuje správcům daně členských států Evropské unie zkontrolovat, zda dodavatel byl oprávněn osvobodit zdanitelné plnění, a naopak v zemi určení umožnil prověřit, zda pořizovatel nabyté zboží řádně přiznal a zdanil.

Systém VIES slouží k zajištění výměny informací o uskutečněných intra-komunitárních plněních a identifikačních údajů o osobách registrovaných k DPH v jednotlivých členských státech.

V souvislosti se zavedením systému VIES v České republice dojde v okamžiku vstupu do EU ke změnám v povinnostech českých plátců DPH obchodujících s členskými státy EU.

Souhrnná hlášení

Pro kontrolu nároku na osvobození transakcí od daně z přidané hodnoty z titulu dodání zboží do jiného členského státu, budou plátců daně z přidané hodnoty ze zákona povinni podávat místně příslušnému správci daně vedle daňového přiznání **tzv. souhrnné hlášení** o uskutečněných intra-komunitárních plněních.

Souhrnné hlášení bude stručný a přehledný formulář, v němž plátce daně uvede souhrnné informace o jím uskutečněných intra-komunitárních plněních za předchozí kalendářní čtvrtletí.

V jednotlivých řádcích souhrnného hlášení tak bude plátce deklarovat pro každého pořizovatele zboží:

- ☐ kód země, v níž je pořizovatel registrován,
- ☐ DIČ pořizovatele,
- ☐ celkovou hodnotu zboží dodaného danému pořizovateli za dané kalendářní čtvrtletí.

Pokud plátce neuskuteční v daném kalendářním čtvrtletí dodání zboží do jiného členského státu Evropské unie, souhrnné hlášení nebude podávat. V současné době je zpracován pracovní návrh formuláře souhrnného hlášení. Jeho výsledná podoba bude veřejnosti včas k dispozici.

V návaznosti na dosud užívanou praxi v daňovém řízení stanoví nová právní úprava rovněž sankce pro případ pozdního podání či nepodání souhrnného hlášení, jakož i postupy při dodatečných změnách údajů.

Úprava přiznání k DPH

Pro možnou kontrolu údajů obdržенých ze systému VIES od ostatních členských států bude zároveň daňové přiznání k DPH rozšířeno o dva nové řádky:

1. údaj o celkovém objemu intra-komunitárních dodání uskutečněných za zdaňovací období,
2. údaj o celkovém objemu plnění přijatých od plátců z ostatních zemí EU, tzv. intra-komunitárních pořízení.

Ověřování DIČ pořizovatele

Jak již bylo uvedeno výše, v rámci intra-komunitárních transakcí má plátce uskutečňující dodání do jiného členského státu nárok na osvobození od DPH pouze v případě, že pořizovatel zboží je v jiném členském státě registrován k DPH, tj. bylo mu přiděleno DIČ pro účely DPH. Pro uplatnění nároku na osvobození je pak prodávající subjekt povinen uvést a zkontrolovat platnost DIČ svého zákazníka vydaného v jiné členské zemi.

Za tímto účelem musí každý členský stát umožnit osobám poskytujícím intra-komunitární plnění získat potvrzení platnosti DIČ svého obchodního partnera registrovaného k DPH v jiné členské zemi spolu s kódem této země.

Pro ověření platnosti DIČ vydaného v jiné členské zemi se čeští plátci daně z přidané hodnoty budou moci obrátit v rámci osobní návštěvy, telefonicky, prostřednictvím poštovní zásilky, faxu nebo e-mailu na příslušný útvar Ministerstva financí ČR.

Zodpovědný pracovník zajistí **ověření DIČ z národního systému VIES**, jehož prostřednictvím získá přímý **přístup do registru plátců DPH všech členských zemí**.

Informaci, zda je zadané DIČ pořizovatele z členské země Evropské unie registrované v příslušném státě, je možno již nyní získat na serveru [Evropské komise](#). Obdobná funkce pro ověřování DIČ plátců daně z přidané hodnoty členských států Evropské unie bude zavedena v rámci české internetové aplikace "Registr plátců DPH".

DIČ a kód České republiky

V rámci intra-komunitárních transakcí budou čeští plátci daně na daňových dokladech užívat stávající DIČ s uvedením **kódu České Republiky "CZ"**. Dodavatelé ostatních členských států pak budou mít možnost získat ve své zemi ověření DIČ příslušného českého pořizovatele, které následně uvedou v jimi podaném souhrnném hlášení.

ODDĚLENÍ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE PŘI SPRÁVĚ DPH
Tel.: 257 044 202, Fax: 257 044 416, E-mail: vies.dph@mfc.cz